

บทที่ 4

วิเคราะห์แนวคิดเชิงซูฟีของกลุ่มตะวะฮ์ฮ์ดัลลิหม์ในจังหวัดชายแดนภาคใต้

ความสำเร็จในชีวิตคือความปรารถนาของมนุษย์ทุกคน ทุกศาสนิกชนเชื่อว่า ความสำเร็จในชีวิตนั้นขึ้นอยู่กับ การเคารพภักดีต่อพระผู้เป็นเจ้า ด้วยการปฏิบัติตามคำสอนของพระองค์ท่าน

มุสลิมเห็นพ้องกันว่า มนุษย์ถูกสร้างขึ้นมาเพื่อเคารพภักดีต่อพระผู้เป็นเจ้าผู้ทรงอำนาจ และเกรียงไกรองค์เดียวเท่านั้น ด้วยการปฏิบัติตามคำสอนของพระองค์ท่านอย่างสมบูรณ์แบบ หากบุคคลใดปฏิบัติตามพระประสงค์ดังกล่าว บุคคลนั้นก็จะประสบความสำเร็จทั้งในโลกนี้และวันอาคีเราะฮ์ แต่ด้วยธรรมชาติของมนุษย์ที่อ่อนแอ ทำให้ชนมุสลิมมีความขัดแย้งในการตีความหมายของคำสอน บางคนได้เน้นหนักในเรื่องที่เร้นลับและบางคนก็ได้เน้นหนักในสิ่งประจักษ์ สังคมมุสลิมจึงประสบกับปัญหาต่างๆมากมาย เช่น ปัญหาสังคม ปัญหาการเมือง ปัญหาการศึกษาและวัฒนธรรม ปัญหาศาสนาวิทยาและอื่นๆ การเคารพภักดีต่อพระผู้เป็นเจ้า ด้วยการปฏิบัติตามคำสอนของชนมุสลิมส่วนหนึ่งก็เกี่ยวข้อง ความบกพร่องในการตอบสนองพระประสงค์ของพระผู้เป็นเจ้าก็เกิดขึ้น

ปรากฏการณ์ดังกล่าวทำให้มุสลิมส่วนหนึ่งได้พยายามค้นหาวิธีการแก้ไขปัญหาดังกล่าว อันเป็นปัจจัยสำคัญที่ก่อให้เกิดแนวคิดที่หลากหลาย ในบรรดาแนวคิดทั้งหลายมีแนวคิดซูฟี อันเป็นแนวคิดที่เน้นหนักในเรื่องแห่งความเร้นลับและฝักตนเองให้อยู่ในกรอบจริยธรรมอิสลาม แนวคิดนี้เป็นแนวคิดที่ยอมรับของชนมุสลิมส่วนใหญ่ แนวคิดซูฟีได้ขยายตัวขึ้นในสังคมมุสลิมอย่างรวดเร็วเคียงข้างแนวคิดอื่นๆอีกมากมาย จากการขยายตัวของแนวคิดซูฟีทำให้ชนมุสลิมเกือบร้อยละห้าสิบได้รับแนวคิดดังกล่าว

ในเมื่อประเทศอินเดียอีกประเทศหนึ่งซึ่งมุสลิมส่วนหนึ่งของประเทศประสบกับความเสื่อมโทรม เห็นห่างจากศาสนา ขาดจริยธรรม อันเป็นภาพที่แสดงถึงความบกพร่องในการตอบสนองพระประสงค์ของพระผู้เป็นเจ้า แนวคิดซูฟีดังกล่าวก็ถูกนำมาปฏิบัติอีกครั้งหนึ่ง โดยกลุ่มตะวะฮ์ฮ์ดัลลิหม์

จากนัยยะดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า ความบกพร่องในการตอบสนองพระประสงค์ของพระผู้เป็นเจ้าเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้แนวคิดซูฟีขยายตัวขึ้นในสังคมมุสลิม ความบกพร่องในการตอบสนองพระประสงค์ของพระผู้เป็นเจ้ามีมากเพียงไร แนวคิดซูฟีก็ขยายตัวขึ้นมากเพียงนั้น

จังหวัดชายแดนภาคใต้เป็นอีกพื้นที่หนึ่งที่ชนชาวมุสลิมส่วนใหญ่ประสบกับความบกพร่องในการตอบสนองพระประสงค์ของพระผู้เป็นเจ้า ด้วยความบกพร่องดังกล่าวทำให้แนวคิดซูฟีได้ขยายตัวในเขตพื้นที่ดังกล่าวขึ้นอย่างรวดเร็ว

นักซูฟีและกลุ่มตะวะฮุดบลิฆ์เชื่อว่า พฤติกรรมของมนุษย์แต่ละคนนั้นขึ้นอยู่กับความปรารถนาของแต่ละบุคคล ผู้ใดปรารถนาในพระผู้เป็นเจ้า พฤติกรรมของผู้นั้นก็จะดี หากผู้ใดปรารถนาในสิ่งอื่นนอกจากพระผู้เป็นเจ้าผู้นั้นก็จะมองข้ามสิ่งต่างๆมากมายและพยายามแสวงหาความพอใจของตนเองมากกว่าแสวงหาความพอพระทัยของพระผู้เป็นเจ้า อันเป็นบ่อเกิดแห่งพฤติกรรมที่เลวร้ายและละเมิดคำสอนของพระผู้เป็นเจ้า ดังนั้นความปรารถนาของชีวิตจึงเป็นตัวแปรที่สำคัญในการปรับเปลี่ยนทิศทางของพฤติกรรมมนุษย์

เพื่อให้มนุษย์ได้ดำรงชีวิตในกรอบคำสอนของพระผู้เป็นเจ้า เห็นห่างจากความบกพร่องในการปฏิบัติตามคำสอนของพระผู้เป็นเจ้า นักซูฟีและกลุ่มตะวะฮุดบลิฆ์ก็ได้พยายามเปลี่ยนแปลงทิศทางของความปรารถนาจากความปรารถนาต่อตนเองสู่ความปรารถนาต่อพระผู้เป็นเจ้าด้วยการค้นหาปัจจัยสำคัญที่มีอิทธิพลต่อความปรารถนาของมนุษย์

นักซูฟีและกลุ่มตะวะฮุดบลิฆ์เชื่อว่า การละเมิดคำสอนของพระผู้เป็นเจ้านั้นเกิดขึ้นจากการมองข้ามถึงความสำคัญของพระผู้เป็นเจ้าและตระหนักถึงความสำคัญต่อตัวเองเป็นหลัก

จากนัยยะดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า นักซูฟีและกลุ่มตะวะฮุดบลิฆ์ได้ตระหนักถึงสภาพปัญหาความเป็นมาของพฤติกรรมมนุษย์และแสวงหาแนวทางแก้ไขปัญหาพฤติกรรมดังกล่าวให้สอดคล้องกับพระประสงค์ของพระผู้เป็นเจ้าผู้ทรงสร้างสรรพสิ่ง นอกจากนั้นนักซูฟีและกลุ่มตะวะฮุดบลิฆ์ยังเชื่อว่า ความปรารถนาของชีวิตคือพลังสำคัญในการแก้ไขปัญหาพฤติกรรม หากความปรารถนาของมนุษย์ต่างกับกับความปรารถนาของพระผู้เป็นเจ้า มนุษย์ก็จะไม่มีวันปฏิบัติตามพระประสงค์ของพระผู้เป็นเจ้า ดังนั้นนักซูฟีและกลุ่มตะวะฮุดบลิฆ์ก็ได้พยายามปลุกชนชาวมุสลิมให้รู้จักถึงแก่นแท้ของพระผู้เป็นเจ้า พร้อมกับสร้างความใกล้ชิดกับพระผู้เป็นเจ้าและพยายามให้ความปรารถนาของมนุษย์สอดคล้องกับความปรารถนาของพระผู้เป็นเจ้าและเป็นความปรารถนาอันหนึ่งอันเดียวกัน ความปรารถนาอันหนึ่งอันเดียวกันดังข้อมไม่เกิดขึ้นหากมนุษย์ไม่ดำเนินการปลดความปรารถนาของตนเองและปฏิบัติตามคำสอนของพระผู้เป็นเจ้า นักซูฟีและกลุ่มตะวะฮุดบลิฆ์ก็ได้ดำเนินการปลดความปรารถนาต่อตนเองด้วยกระบวนการและขั้นตอนที่หลากหลาย เช่น

1. เตาฮีด

เตาฮีดหรือรู้จักถึงแก่นแท้ของพระผู้เป็นเจ้าเป็นหลักการประการสำคัญของนักซูฟีและกลุ่มวะฮะฮ์ระดับสูง หลักการดังกล่าวเป็นหลักการที่เกี่ยวกับการปลดปล่อยทุกสิ่งทุกอย่างนอกจากพระผู้เป็นเจ้าจากความปรารถนาของมนุษย์

การปลดปล่อยทุกสิ่งทุกอย่างนอกจากพระผู้เป็นเจ้าจากความปรารถนาของมนุษย์เป็นการลดอัตราความปรารถนาต่อตนเองและทวีความปรารถนาต่อพระผู้เป็นเจ้าในการดำรงชีวิตประจำวันจนความปรารถนาของมนุษย์และความปรารถนาของพระผู้เป็นเจ้าเป็นความปรารถนาอันหนึ่งอันเดียวกัน

ความปรารถนาอันหนึ่งอันเดียวกันกับพระผู้เป็นเจ้าเท่านั้นที่จะนำมนุษย์สู่การปฏิบัติตามพระประสงค์ของพระผู้เป็นเจ้า เพื่อวัตถุประสงค์ดังกล่าว นักซูฟีและกลุ่มวะฮะฮ์ระดับสูงจึงตระหนักในความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันระหว่างสรรพสิ่งที่ถูกสร้างกับพระผู้เป็นเจ้าหรือผู้สร้าง โดยปราศจากขอบเขต ส่วนความเป็นไปได้ของแนวคิดนี้ก็เป็นอีกเรื่องหนึ่งที่จะต้องศึกษากัน อันเนื่องมาจากมนุษย์นั้นอ่อนแอ อันจะต้องประสบกับความผิดพลาดและบกพร่อง จะอย่างไรก็ตามนักซูฟีและกลุ่มวะฮะฮ์ระดับสูงได้พยายามอย่างเต็มหน่วยเพื่อป้องกันความผิดพลาดและบกพร่องที่อาจเกิดขึ้นได้ทุกเมื่อ

2. มุจาฮะดะฮ์

การเปลี่ยนแปลงทิศทางความปรารถนาและปฏิบัติตามพระประสงค์ของพระผู้เป็นเจ้าของแต่ละคนย่อมไม่เกิดขึ้นโดยปราศจากมุจาฮะดะฮ์ มุจาฮะดะฮ์เปรียบเสมือนพลังกระตุ้นสู่ความปรารถนาต่อพระผู้เป็นเจ้าและปฏิบัติตามพระประสงค์ของพระองค์ท่านผู้สูงส่งและเป็นแนวทางในการพัฒนาคุณภาพชีวิต

จากนัยยะดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า นักซูฟีและกลุ่มวะฮะฮ์ระดับสูงเชื่อว่า ความปรารถนาแห่งจิตใจและพฤติกรรมของมนุษย์นั้นเป็นสิ่งที่เปลี่ยนแปลงได้เสมอ แต่อัตราการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวขึ้นอยู่กับอัตราการมุจาฮะดะฮ์ที่ทุกคนมีสิทธิเท่าเทียมกัน ในการใฝ่หาพระประสงค์ของพระผู้เป็นเจ้า ดังนั้นมนุษย์ทุกระดับชั้นย่อมได้รับความเสมอภาคในการที่จะเปลี่ยนแปลงความปรารถนาแห่งจิตใจและพฤติกรรมเพื่อตอบสนองพระประสงค์ของพระผู้เป็นเจ้า

นอกจากนั้นนักซูฟีและกลุ่มวะฮะฮ์ระดับสูงยังเชื่อว่า มุจาฮะดะฮ์มีอาจเกิดขึ้นได้โดยปราศจากแรงจูงใจ ดังนั้น นักซูฟีและกลุ่มวะฮะฮ์ระดับสูงได้ทำการจูงใจสมาชิกกลุ่มด้วยการตรึงขมิบและตรึงอับ การใช้หลักการดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า นักซูฟีและกลุ่มวะฮะฮ์ระดับสูงเข้าใจถึงสภาพของ

ชีวิตว่า ทุกชีวิตนั้นมีความต้องการในสิ่งประเสริฐและสิ่งประเสริฐนั้นคือยากำลังชุบชีวิตให้มนุษย์ ในทุกยุคสมัย

3. อัสติยาสะฮ์วัตตะวะฮ์หรือครูพีชะบีลิตลาฮ์

นักซูฟีและกลุ่มตะวะฮ์ฮ์ยังเชื่อว่า สภาพแวดล้อมมีอิทธิพลต่อจิตใจและการปฏิบัติ ตามคำสอนของพระผู้เป็นเจ้า จากนั้นทั้งสองจึงพยายามออกห่างจากสภาพแวดล้อมที่เห็นว่าการ ปฏิบัติตามคำสอนของพระผู้เป็นเจ้าด้วยการเดินทางหรือครูพีชะบีลิตลาฮ์และสร้างสภาพแวดล้อม ใหม่ขณะเดินทาง อันเป็นภาพของการปฏิบัติตามคำสอนของพระผู้เป็นเจ้าองค์เดียวเท่านั้น ขณะ เดียวกันนักซูฟีและกลุ่มตะวะฮ์ฮ์ก็ได้ดำเนินการขยายแนวคิดดังกล่าวด้วยการพยายามเรียกร่อง เชิญชวนมวลมุสลิมสู่ความปรารถนาแห่งพระผู้เป็นเจ้าและปฏิบัติตามคำสอนของท่าน

จากนัยยะดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า นักซูฟีและกลุ่มตะวะฮ์ฮ์ได้พยายามชี้ให้เห็นถึง ความเป็นรูปธรรมของอิสลามและทั้งสองเชื่อว่าการสอนมนุษย์ด้วยวิธีการสร้างภาพปรากฏให้เห็น เกี่ยวกับการบรรยายและปฏิบัติตามเป็นวิธีการที่ดีที่สุด ดังนั้นการเดินทางจึงเป็นวิธีการสอนและ การฝึกปฏิบัติวิธีหนึ่งที่น่าดำเนินการ โดยนักซูฟีและกลุ่มตะวะฮ์ฮ์

4. ซิกิริ

ความบริสุทธิ์นั้นเป็นเอกลักษณ์ของพระผู้เป็นเจ้า ดังนั้นความปรารถนาของพระผู้เป็น เจ้าจึงเป็นความปรารถนาที่บริสุทธิ์ซึ่งต่างกับกับความปรารถนาของมนุษย์ ในเมื่อนักซูฟีและกลุ่ม ตะวะฮ์ฮ์ได้ไฝ่หาความสอดคล้องระหว่างความปรารถนาของตนที่มีมลทินกับความปรารถนา ของพระผู้เป็นเจ้าที่ปราศจากมลทิน ทั้งสองจึงพยายามขจัดมลทินดังกล่าวด้วยการรำลึกถึงพระผู้เป็น เจ้า ด้วยการขจัดมลทินดังกล่าวทำให้จิตใจประทับใจประทับใจกับความสะอาด มานักนั้นระหว่างบ่าวผู้รำลึกกับ พระผู้เป็นเจ้าถูกเปิดฉากขึ้น ทำให้เกิดองค์ความรู้ใหม่อันเป็นองค์ความรู้ที่บริสุทธิ์ปราศจากมลทิน ด้วยองค์ความรู้ดังกล่าวทำให้นักซูฟีและกลุ่มตะวะฮ์ฮ์ได้ปฏิบัติตามพระประสงค์ของพระผู้ เป็นเจ้า

นักซูฟีและกลุ่มตะวะฮ์ฮ์ได้ให้ความสำคัญกับการรำลึกถึงพระผู้เป็นเจ้าเป็นอย่างมาก แต่การรำลึกของนักซูฟีจะไม่มีรูปแบบที่แน่นอน อันเป็นการเปิดโอกาสให้วิธีการรำลึกดังกล่าว ประสบกับความคลาดเคลื่อน จะอย่างไรก็ตามนักซูฟียุคหลังและกลุ่มตะวะฮ์ฮ์ได้พยายามจัด รูปแบบของการรำลึกถึงพระผู้เป็นเจ้าให้อยู่ในกรอบของท่านศาสนทูตมุฮัมมัด (คือลัลลอฮ์ฮุอะลัย ฮิวะฮัลลัม)

5. ชุฮ์วัตตะวะกุก์ล

นักซูฟีและกลุ่มดะวะฮ์ระดับสูงเชื่อว่า สรรพสิ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้มนุษย์ติดอยู่กับความปรารถนาของชีวิตและเหินห่างจากความปรารถนาของพระผู้เป็นเจ้า เพื่อตอบสนองพระประสงค์ของพระผู้เป็นเจ้า นักซูฟีและกลุ่มดะวะฮ์ระดับสูงจึงพยายามละทิ้งสรรพสิ่งที่ถูกสร้างด้วยการลดความปรารถนาแห่งชีวิตและมุ่งสู่ความปรารถนาแห่งพระผู้เป็นเจ้า ปฏิบัติตามพระประสงค์ของท่าน หากบรรลุผลสำเร็จก็จะเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์

ความสมบูรณ์เท่านั้นที่จะเปิดโอกาสให้มนุษย์ได้ดำเนินกิจการในสังคมอย่างถูกต้องตามความปรารถนาของพระผู้เป็นเจ้า จะอย่างไรก็ตามมนุษย์ที่สมบูรณ์นั้นมีอยู่ไม่กี่รายเท่านั้น

การละทิ้งสรรพสิ่งแห่งโลกนี้ทำให้นักซูฟีและกลุ่มดะวะฮ์ระดับสูงต้องเผชิญหน้ากับปัญหาปัจจัยยังชีพ จะอย่างไรก็ตามทั้งสองเห็นพ้องกันว่า การประทานปัจจัยยังชีพนั้นขึ้นอยู่กับการปฏิบัติตามพระประสงค์ของพระผู้เป็นเจ้าหรือการตัดกวางในพระผู้เป็นเจ้า นอกจากนั้นพระผู้เป็นก็ทรงกำหนดล่วงหน้าเรียบร้อยแล้ว ความเชื่อดังกล่าวทำให้นักซูฟีและกลุ่มดะวะฮ์ระดับสูงพยายามเรียกร้องสู่การละทิ้งสาเหตุหรือหลักแห่งเหตุและผลแห่งโลกนี้ การพัฒนาในวงการดังกล่าวจึงประสบกับภาวะขาดแคลน

ด้วยการเน้นหนักในพระผู้เป็นเจ้าทำให้นักซูฟีและกลุ่มดะวะฮ์ระดับสูงได้ฝึกฝนความมุ่งมั่นและอดทนในชีวิตจนทั้งสองได้ปฏิบัติตามจริยธรรมที่งดงาม แต่ในขณะเดียวกันทั้งสองก็ขาดความพยายามในด้านการพัฒนาความเจริญก้าวหน้าแห่งโลกนี้ให้กับสังคมมนุษย์ตลอดจนศิลปวิทยาการทันโลก

นักซูฟีและกลุ่มดะวะฮ์ระดับสูงได้พยายามสร้างเกียรติให้กับมุสลิมด้วยการปลุกค่านิยมในพระผู้เป็นเจ้าเป็นหลัก ฝังความศรัทธาในพระผู้เป็นเจ้าให้กับมุสลิม เพราะนักซูฟีและกลุ่มดะวะฮ์ระดับสูงเชื่อว่าปลุกค่านิยมในพระผู้เป็นเจ้าและการปลุกฝังความศรัทธาในพระผู้เป็นเจ้านั้นคือก้าวแรกของผู้ที่ปรารถนาความสำเร็จในโลกนี้และโลกหน้า

นอกจากนั้นนักซูฟีและกลุ่มดะวะฮ์ระดับสูงได้นำเสนอเรื่องที่เกี่ยวข้องกับจิตใจและพฤติกรรมของมนุษย์ตลอดจนความสัมพันธ์ระหว่างทั้งสองอีกด้วย อันเป็นแขนงหนึ่งของสาขาวิชาชีววิทยา และเป็นเรื่องที่น่าชื่นชมหากนักซูฟีและกลุ่มดะวะฮ์ระดับสูงเปิดโอกาสให้สมาชิกกลุ่มทุกคนได้ประกอบการงานบริหารในกิจการแห่งโลกนี้อย่างเสรี เพื่อดำเนินการพัฒนาประชากรโลกในด้านต่างๆอีกมากมาย